

-PROJEKT-

***POWIATOWY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
W RODZINIE ORAZ OCHRONY OFIAR
PRZEMOCY W RODZINIE
NA LATA 2017 – 2022***

Opracowanie:
Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą
w Więcborku

Sępólno Krajeńskie 2017 r.

Spis treści

Wstęp	4
I. Definicja przemocy.....	6
1. Przemoc	6
2. Ofiara przemocy.....	6
3. Rodzaje przemocy.....	6
4. Cykle przemocy w rodzinie.	7
II . Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Sępoleńskim.....	9
1. Dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Sępoleńskiego.....	10
1.1. Liczba założonych Niebieskich Kart.....	11
1.2 Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w poszczególnych gminach Powiatu Sępoleńskiego w latach 2013 – 2016.....	11
1.3 Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespoły Interdyscyplinarne.	13
1.4 Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespoły Interdyscyplinarne.	14
1.5 Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie Powiatu Sępoleńskiego, ze względu na prowadzone postępowanie.....	15
1.6 Liczba rodzin z terenu Powiatu Sępoleńskiego, z problemem alkoholowym, u których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”.....	17
1.7 Formy podjętych działań przez ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie Powiatu Sępoleńskiego.....	18
2. Dane z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim.....	19
2.1. Liczba interwencji podejmowanych przez Policję.....	19
2.2. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”	19
2.3. Liczba przestępstw	19
2.4. Liczba sprawców przemocy	20
3. Dane uzyskane w ramach realizacji projektu „LEPSZA PRZYSZŁOŚĆ – BEZ PRZEMOCY” realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku.....	21
III. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia".....	27
IV. Zasoby instytucjonalne w Powiecie Sępoleńskim.....	28
V. Analiza Swot.....	30
VI. Założenia programu, cel główny, cele szczegółowe, działania, termin realizacji, wskaźniki.....	30
VII. Realizatorzy i współrealizatorzy programu.....	33
VIII. Źródła finansowania programu.....	33
IX. Monitoring i ewaluacja programu.....	33
X. Harmonogram realizacji programu.....	34

Wstęp

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. w art. 18 i 71 wskazuje, że państwo w swojej polityce społecznej i gospodarczej uwzględnia dobro rodziny. Instytucja rodziny jest objęta szczególną ochroną i opieką Rzeczypospolitej Polskiej, zwłaszcza poprzez udzielanie szczególnej pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji materialnej i społecznej. Zadania wynikające z ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie realizowane są przez organy administracji rządowej i jednostki samorządu terytorialnego na zasadach określonych w tej ustawie oraz w ustawach: ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej lub ustawie z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi.

Do zadań powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie należy między innymi:

- 1) opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- 2) opracowanie i realizacja programów służących działaniom profilaktycznym, mającym na celu udzielenie specjalistycznej pomocy, zwłaszcza w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- 3) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- 4) zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach interwencji kryzysowej.

Przemoc w rodzinie może być zarówno skutkiem jak i przyczyną dysfunkcji w rodzinie, bez żadnych wątpliwości należy ją zakwalifikować do kategorii zachowań negatywnych o dużej szkodliwości społecznej. Mimo, że w relacjach międzyludzkich przemoc istniała od zawsze, mówiono o niej niewiele, jakby nie postrzegając jej jako poważnego zaburzenia w funkcjonowaniu rodziny.

Uznając, że przemoc w rodzinie narusza podstawowe prawa człowieka, w tym prawo do życia i zdrowia oraz poszanowania godności osobistej, a władze publiczne mają obowiązek zapewnić wszystkim obywatelom równe traktowanie i poszanowanie ich praw i wolności, a także w celu zwiększenia skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie opracowanie i realizacja powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie jest konieczne. Jest wykonaniem nałożonego na powiat obowiązku, wynikającego z art. 6 ust. 3 pkt. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2015 poz. 1390).

Opracowany program jest kontynuacją poprzednio obowiązującego „Powiatowego program przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie na lata 2011 – 2016”, w ramach którego podjęto szereg czynności. W celu udoskonalenia sposobów udzielania pomocy osobom doświadczającym przemocy i ich najbliższemu otoczeniu organizowane były szkolenia, skierowane do kadry pomocy społecznej z terenu Powiatu Sępoleńskiego, zajmującej się przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Jednocześnie w ramach realizacji programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzone były działania wspierające takie jak np. informowanie o możliwości uzyskania pomocy, wszczynano procedurę „Niebieska Karta”. Ponadto w przypadku pozyskania odpowiedniej ilości osób, chętnych do udziału w programie był realizowany program korekcyjno-edukacyjny. W 2016 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pozyskało środki w ramach Programu Osłonowego Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” na rok 2016, na realizację projektu pn. „LEPSZA PRZYSZŁOŚĆ – BEZ PRZEMOCY”, który był skierowany do uczniów, rodziców i nauczycieli Gimnazjum im. Polskich Noblistów w Więcborku. Jednym z warunków przystąpienia do konkursu było posiadanie opracowanego powiatowego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Adresaci programu:

- 1) ofiary przemocy w rodzinie, w tym: dzieci, małżonkowie lub partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne;
- 2) sprawcy przemocy w rodzinie;
- 3) świadkowie przemocy w rodzinie;
- 4) instytucje zajmujące się szeroko rozumianą pomocą rodzinie;
- 5) organizacje pozarządowe;
- 6) społeczność lokalna.

Zaplanowane działania w programie są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, dokumentami strategicznymi zarówno krajowymi, unijnymi oraz Powiatową Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Sępoleńskiego na lata 2014 – 2021.

I. Definicja przemocy.

1. Przemoc

Przemoc, określona jest w ustawie z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz.1390) w art. 2 pkt. 2: przemoc w rodzinie – należy przez to rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie naruszające prawa lub dobra osobiste osób (członka rodziny), w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą.

Natomiast I. Pospiszyl definiuje przemoc jako „wszystkie nieprzypadkowe akty naruszające osobistą wolność jednostki, które przyczyniają się do fizycznej albo psychicznej szkody drugiego człowieka, i które wykraczają poza społeczne normy wzajemnych kontaktów międzyludzkich”.¹

2. Ofiara przemocy.

Ofiarą przemocy w rodzinie mogą być:

- współmałżonkowie;
- partnerzy w związkach nieformalnych;
- dzieci;
- osoby starsze;
- osoby niepełnosprawne.

3. Rodzaje przemocy

Przemoc ma wiele form, którą najczęściej dzielimy na przemoc²:

Fizyczna - naruszanie nietykalności fizycznej. Przemoc fizyczna jest intencjonalnym zachowaniem powodującym uszkodzenie ciała lub niosącym takie ryzyko, np.: popychanie, szarpanie, ciągnięcie, szturchanie, klepanie, klapsy, ciągnięcie za uszy, włosy, szczypanie, kopanie, bicie ręką, pięścią, uderzenie w twarz - tzw. "policzek", przypalanie papierosem, duszenie, krępowanie ruchów, itp.;

Psychiczna - naruszenie godności osobistej. Przemoc psychiczna zawiera przymus i groźby np.: obrażanie, wyzywanie, osądzanie, ocenianie, krytykowanie, straszenie, szantażowanie, groźenie, nieliczenie się z uczuciami, krzyczenie, oskarżanie, obwinianie, oczernianie, krzywdzenie zwierząt, czytanie osobistej korespondencji, ujawnianie tajemnic, sekretów, wyśmiewanie, lekceważenie, itp.;

Przemoc psychiczna jest najczęstszą formą przemocy i jest trudna do udowodnienia.

¹ I. Pospiszyl „Razem przeciw przemocy” W-wa 1999r., s.16

² <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>, 05.01.2017 r., godz. 10.00

Seksualna - naruszenie intymności. Przemoc seksualna polega na zmuszanie osoby do aktywności seksualnej wbrew jej woli, kontynuowaniu aktywności seksualnej, gdy osoba nie jest w pełni świadoma, bez pytania jej o zgodę lub gdy na skutek zaistniałych warunków obawia się odmówić. Przymus może polegać na bezpośrednim użyciu siły lub emocjonalnym szantażu np.: wymuszanie pożycia, obmacywanie, gwałt, zmuszanie do niechcianych praktyk seksualnych, nieliczenie się z życzeniami partnerki/partnera, komentowanie szczegółów anatomicznych, ocenianie sprawności seksualnej, wyglądu, itp.;

Ekonomiczna - naruszenie własności. Przemoc ekonomiczna wiąże się z celowym niszczeniem czyjejs własności, pozbawianiem środków lub stwarzaniem warunków, w których nie są zaspokajane niezbędne dla przeżycia potrzeby np.: niszczenie rzeczy, włamanie do zamkniętego osobistego pomieszczenia, kradzież, używanie rzeczy bez pozwolenia, zabieranie pieniędzy, przeglądanie dokumentów, korespondencji, dysponowanie czyjąs własnością, zaciąganie pożyczek "na wspólne konto", sprzedawanie osobistych lub wspólnych rzeczy bez uzgodnienia, zmuszanie do spłacania długów, itp.

Zaniedbanie - naruszenie obowiązku do opieki ze strony osób bliskich. Jest formą przemocy ekonomicznej i oznacza np.: nie dawanie środków na utrzymanie, pozbawianie jedzenia, ubrania, schronienia, brak pomocy w chorobie, nie udzielenie pomocy, uniemożliwianie dostępu do miejsc zaspokojenia podstawowych potrzeb: mieszkania, kuchni, łazienki, łóżka, itp.

4. Cykle przemocy w rodzinie.

Przemoc nie jest jednorazowym zjawiskiem. Występuje jako zdarzenie o kilku lub kilkunastoletniej historii. Ma tendencję do powtarzania się według zauważalnej prawidłowości. Cykl przemocy składa się zwykle z trzech następujących po sobie faz³:

Faza narastania napięcia - tę pierwszą fazę cyklu przemocy charakteryzuje pojawianie się coraz więcej sytuacji konfliktowych oraz wyczuwalny wzrost napięcia w związku. Partner staje się drażliwy, każdy drobiazg wyprowadza go z równowagi, jest ciągle spięty i poirytowany, swoje emocje wyładowuje na partnerce: może ją poniżać, krytykować. Sprawia wrażenie, jakby nie panował nad swoim gniewem. Każdy szczegół jest dobrym pretekstem do wszczęcia konfliktu i awantury. W tej fazie partner może więcej pić alkoholu, przyjmować narkotyki lub inne substancje odurzające.

Faza ostrej przemocy - w tej fazie napięcie, które narastało w partnerze znajduje upust. Zachowanie jego staje się bardzo nieprzewidywalne, gwałtowne, często wpada w szał. Wybuchy gniewu mogą wywołać małe drobiazgi np. pozostawienie jakiegś rzeczy w danym miejscu, opóźnienie posiłku.

³ <http://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzinie/8-rodzaj-przemocy>, 05.01.2017 r., godz. 11.00

Dochodzi do eksplozji zachowań agresywnych, które mogą objawiać się biciem pięściami, przedmiotami (książka, garnek, kabel itp.), kopaniem, grożeniem bronią, duszeniem. Można zaobserwować również silne natężenie agresji słownej.

Faza miodowego miesiąca - w momencie, kiedy sprawca wyładował już swoje emocje i wie, że przekroczył różne granice, zmienia się w zupełnie inną osobę. Zaczyna przeproszać partnerkę za to co zrobił, szczerze żałuje swojego zachowania, obiecuje, że to już nigdy się nie powtórzy, że nie wie zupełnie co się z nim stało, starając się znaleźć zewnętrzne wytłumaczenie dla swojego zachowania.

W tej fazie sprawca tej przemocy zaczyna okazywać skruchę, ciepło i miłość. Przynosi kwiaty, prezenty, zachowuje się tak, jakby przemoc nigdy nie miała miejsca. Dbą o ofiarę, spędza z nią czas i utrzymuje satysfakcjonujące kontakty seksualne, itp. Patrząc z zewnątrz na takie osoby można odnieść wrażenie, że są szczęśliwą, świeżo zakochaną parą.

Faza miodowego miesiąca jednak mija i niebawem zatacza się krąg i znowu pojawia się faza narastania napięcia. Ta faza cyklu przemocy ma niezwykle silny wpływ na pozostawanie osoby jej doświadczającej w krzywdzącym związku. To tutaj powstają złudne nadzieje, że sprawca zmieni się. Łatwo pod wpływem tego, co dzieje się w tej fazie, zapomnieć o koszmarze pozostałych dwóch etapów. Prawdziwym zagrożeniem jakie niesie ze sobą ta faza jest fakt, że przemoc w następnym cyklu jest jeszcze gwałtowniejsza.

Cykle takie mogą trwać przez wiele lat, przy czym zwykle skracają się fazy "miodowego miesiąca", wydłużają i bardziej dramatycznie przebiegają fazy narastania napięcia i gwałtownej przemocy. To co kiedyś było w fazie "miodowego miesiąca" przyjemnością przekształca się w unikanie przykrości, bólu i cierpienia. Po pewnym czasie faza miodowego miesiąca zanika całkowicie i pozostają tylko dwie fazy.

Warto podkreślić, że przemoc jest zjawiskiem społecznym. Nie ma żadnych granic, więc dotyczy szeroko rozumianego społeczeństwa: rodziny, instytucji, środowiska pracy. Przemoc wobec najbliższych związana jest ze zwykłym, codziennym przejawem funkcjonowania rodziny, a jej występowanie jest częste i na tyle powszechne, że zjawisko to jest aprobowane kulturowo, a ofiary przemocy często pozostają z tym problemem same.⁴

Przemoc w rodzinie jest problemem niedeterminowanym kontekstem regionalnym, społecznym, materialnym – dotyka ludzi niezależnie od miejsca zamieszkania i statusu społecznego. Jest doświadczeniem traumatycznym, którego skutkiem są zarówno bezpośrednie szkody na zdrowiu psychicznym i fizycznym, jak i poważne, długotrwałe problemy ujawniające się w życiu dorosłym, jako konsekwencje przemocy doświadczanej w dzieciństwie. Stosowanie przemocy w rodzinie ma swoje odzwierciedlenie w kontaktach międzyludzkich. Przemoc w rodzinie jest jednym

⁴ K. Stanek, Praca socjalna z osobą lub rodziną z problemem przemocy, W-wa 2014, s. 21.

z podstawowych zagrożeń zarówno dla rodzin rozumianych jako instytucja, podlegająca ochronie i opiece państwa, jak i dla ich poszczególnych członków. Statystycznie większość ofiar przemocy w rodzinie stanowią kobiety, a w dalszej kolejności kategorii osób, których płeć nie jest uwzględniona: małoletni, osoby starsze, osoby z niepełnosprawnościami. Bardzo często ofiarami przemocy w rodzinie są też dzieci – świadkowie. Dziecko, które żyje w stanie ciągłego zagrożenia, pozbawione jest poczucia bezpieczeństwa, miłości i zaufania niezbędnych do prawidłowego rozwoju. Psychologiczna presja i ciągłe napięcie może stać się przyczyną wielu chorób psychosomatycznych. Przemoc w rodzinie jest wzorcem negatywnym dla dzieci. Dla ich przyszłego dobra, należy dążyć do zatrzymania przemocy i pokazania wzorców życia rodzinnego, opartych na wsparciu, miłości, przyjaźni, życzliwym i dobrym wzajemnym traktowaniu.

Pogląd bagatelizujący zjawisko i skutki przemocy, nie ma potwierdzenia w praktyce. Z obserwacji i badań wynika, że to co się dzieje w rodzinie ma istotny, a często decydujący i determinujący wpływ na życie jednostki. Wszelkie wzorce wynosi się właśnie z domu rodzinnego. Stanowi on najważniejsze źródło zdobywania wiedzy, nauki, wartości, wzorców i przykładów. Jeśli w domu są wzorce przemocowe, to wychowane w nim dzieci uczą się przemocy. Często przemoc w rodzinie traktowana jest jako zjawisko "marginalne", o "małej społecznej szkodliwości". Nic bardziej błędnego - jej zasięg jest większy, niż zdaje się wielu ludziom, a szkodliwość społeczna szczególnie, właśnie ze względu na ważność rodziny w życiu każdego człowieka. Z tego względu istotne jest dążenie do zbudowania interdyscyplinarnego systemu przeciwdziałania przemocy.

II . Diagnoza zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Sępoleńskim.

Powiat Sępoleński stanowi jednostkę strukturalną województwa kujawsko-pomorskiego i położony jest w północno-zachodniej jego części. Siedzibą powiatu jest miasto Sępólno Krajeńskie. W skład reaktywowanego Powiatu Sępoleńskiego wchodzi cztery gminy: Sępólno Krajeńskie, Więcbork, Kamień Krajeński i Sośno na terenie, których leżą trzy miasta: Sępólno Krajeńskie, Więcbork i Kamień Krajeński. Liczba mieszkańców Powiatu Sępoleńskiego według danych Głównego Urzędu Statystycznego w Bydgoszczy, stan na pierwsze półrocze 2016 roku wynosiła 41.446 osób.

Przemoc domowa jest jedną z najczęściej spotykanych form agresji interpersonalnej. Często jest ukrywana i zatajana, a jednocześnie występuje we wszystkich środowiskach i warstwach społecznych, niezależnie od statusu materialnego czy wykształcenia.

Dlatego też, zjawisko przemocy w rodzinie jest niezwykle trudne do zdiagnozowania. Statystyki określają ją tylko w pewnym stopniu, a wiele aspektów nie widzi światła dziennego. Przedstawiony

w programie rozmiar zjawiska przemocy w rodzinie w Powiecie Sępoleńskim pozwala jedynie na oszacowanie jego przybliżonego rozmiaru.

W celu zdiagnozowania problemu przemocy w rodzinie na terenie Powiatu Sępoleńskiego, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zebrało dane, w tym zakresie z ośrodków pomocy społecznej, zespołów interdyscyplinarnych, działających przy ośrodkach pomocy społecznej oraz Komendy Powiatowej Policji.

1. Dane z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Sępoleńskiego.

Procedurą szczególną w sytuacjach przemocy w rodzinie jest procedura „Niebieskiej Karty”, która została uregulowana w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.

Wszczęcie procedury następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta–A” przez przedstawiciela jednego z podmiotów wymienionych w art. 9d ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (czyli policji, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty, służby zdrowia, pomocy społecznej), w obecności osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” odbywa się w oparciu o zasadę współpracy między organizacjami i jednostkami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Członkowie zespołu, bądź grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – C” na posiedzeniu, w obecności zaproszonej osoby, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie. Na posiedzenie zespołu interdyscyplinarnego lub grupy roboczej nie zaprasza się dziecka. Osoba dotknięta przemocą w rodzinie nie ma obowiązku stawienia się na spotkanie. Nie grozi jej za to żadna sankcja. Taka sytuacja nie wstrzymuje jednak prac zespołu.

W dalszej kolejności członkowie zespołu, bądź grupy roboczej wypełniają formularz „Niebieska Karta – D” w obecności osoby, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie. Osoba ta zostaje wezwana na posiedzenie zespołu bądź grupy roboczej. Jeżeli domniemany sprawca przemocy nie stawi się na wezwanie zespołu, bądź grupy roboczej, to taka sytuacja nie wstrzymuje dalszych działań specjalistów, choć niewątpliwie przeprowadzenie rozmowy z domniemanym sprawcą jest ważne dla ustalenia planu pomocy rodzinie.

W następnej kolejności, obowiązkiem zespołu jest wnikliwe przeanalizowanie sprawy, przygotowanie planu pomocy rodzinie i realizowanie go w dalszej części procedury.

Zakończenie procedury jest możliwe w dwóch przypadkach: ustania przemocy w rodzinie i uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz po zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy albo rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Głównymi realizatorami działań, skierowanymi na ograniczenie oraz zwalczanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie poszczególnych gmin są Zespoły Interdyscyplinarne, funkcjonujące przy każdym ośrodku pomocy społecznej.

1.1. Liczba założonych Niebieskich Kart.

Tabela 1. Liczba założonych Niebieskich Kart A, C, D w poszczególnych gminach w latach 2013 – 2016

Zespoły Interdyscyplinarne	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Sępólno Krajeńskie	269	184	168	160
Więcbork	183	140	141	138
Kamień Krajeński	67	45	47	33
Sośno	65	43	59	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z ośrodków pomocy społecznej z terenu Powiatu Sępoleńskiego.

1.2 Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w poszczególnych gminach Powiatu Sępoleńskiego w latach 2013 – 2016

Tabela 2. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w gminie Sępólno Kraj. w latach 2013 – 2016

Instytucja	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Policja	88	63	58	52
Pomoc społeczna	9	8	5	8
Oświata	0	0	1	0
Ochrona zdrowia	2	0	0	0
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (GKRPA)	0	0	0	0
PCPR	0	0	0	0
Inne	0	0	0	0
Razem	99	71	64	60

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Kraj.

Tabela 3. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w gminie Więcbork w latach 2013 – 2016

Instytucja	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016 do 16.12.2016 r.
Policja	33	34	34	28
Pomoc społeczna	10	12	6	12
Oświata	0	0	0	1
Ochrona zdrowia	0	0	0	1
GKRPA	0	0	0	0
PCPR	1	1	1	1
Inne	0	0	0	0
Razem	44	47	41	43

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku.

Tabela 4. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w gminie Kamień Krajeński w latach 2013 – 2016

Instytucja	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Policja	28	18	17	10
Pomoc społeczna	6	3	1	2
Oświata	0	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	0	0
GKRPA	1	0	3	1
PCPR	0	0	0	0
Inne	0	0	0	0
Razem	35	21	21	13

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Kraj.

Tabela 5. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w gminie Sośno w latach 2013 – 2016

Instytucja	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Policja	27	21	25	15
Pomoc społeczna	0	0	0	1
Oświata	0	0	0	0
Ochrona zdrowia	0	0	1	0
GKRPA	0	0	0	0
PCPR	0	0	0	1
Inne	0	0	0	0
Razem	27	21	26	17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sośnie.

Powyższe dane obrazują, że w Powiecie Sępoleńskim instytucją, która najczęściej wszczyna procedurę „Niebieskie Karty” jest policja. Również Niebieskie Karty są przekazywane do Zespołów Interdyscyplinarnych przez ośrodki pomocy społecznej, ochronę zdrowia, placówki oświatowe, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

1.3 Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespoły Interdyscyplinarne.

Tabela 6. Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Sępólno Krajeńskie w latach 2013 – 2016

Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty”	Ogółem	Płeć		Wiek			
		K	M	0-18	19-39	40-59	60-więcej
Rok 2013	63	10	53	0	25	32	6
Rok 2014	48	1	47	1	22	19	6
Rok 2015	52	5	47	0	19	29	4
Rok 2016	52	10	42	1	20	23	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Kraj.

Tabela 7. Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Więcbork w latach 2013 – 2016.

Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty”	Ogółem	Płeć		Wiek			
		K	M	0-18	19-39	40-59	60-więcej
Rok 2013	60	3	57	0	29	27	4
Rok 2014	50	5	45	1	15	26	8
Rok 2015	42	3	39	0	20	18	4
Rok 2016	43	3	40	0	17	20	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku.

Tabela 8. Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Kamień Krajeński w latach 2013 – 2016.

Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty”	Ogółem	Płeć		Wiek			
		K	M	0-18	19-39	40-59	60-więcej
Rok 2013	25	3	22	1	10	10	4
Rok 2014	15	1	14	1	5	8	1
Rok 2015	17	1	16	0	8	6	3
Rok 2016	13	2	11	1	6	5	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Kraj.

Tabela 9. Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Sośno w latach 2013 – 2016.

Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty”	Ogółem	Płeć		Wiek			
		K	M	0-18	19-39	40-59	60-więcej
Rok 2013	21	1	20	0	12	7	2
Rok 2014	18	1	17	0	7	9	2
Rok 2015	15	2	13	0	4	8	3
Rok 2016	12	2	10	0	1	8	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sośnie.

1.4 Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespoły Interdyscyplinarne.

Tabela 10. Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Sępólno Krajeńskie w latach 2013 – 2016.

Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty”	Ogółem	Płeć		Wiek			
		K	M	0-18	19-39	40-59	60-więcej
Rok 2013	64	50	14	3	25	27	9
Rok 2014	49	44	5	4	18	21	6
Rok 2015	52	45	7	3	20	17	12
Rok 2016	58	45	13	11	17	20	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Kraj.

Tabela 11. Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Więcbork w latach 2013 – 2016.

Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty”	Ogółem	Płeć		Wiek			
		K	M	0-18	19-39	40-59	60-więcej
Rok 2013	59	49	10	6	23	24	6
Rok 2014	52	44	8	6	19	19	8
Rok 2015	42	4	38	3	17	13	9
Rok 2016	46	40	6	2	21	18	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku.

Tabela 12. Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Kamień Krajeński w latach 2013 – 2016.

Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty”	Ogółem	Płeć		Wiek			
		K	M	0-18	19-39	40-59	60-więcej
Rok 2013	28	19	9	1	11	8	8
Rok 2014	17	17	0	1	8	7	1
Rok 2015	15	16	1	1	5	8	2
Rok 2016	14	10	4	3	6	5	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Kraj.

Tabela 13. Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinarny w gminie Sośno w latach 2013 – 2016.

Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty”	Ogółem	Płeć		Wiek			
		K	M	0-18	19-39	40-59	60-więcej
Rok 2013	21	18	3	0	10	8	3
Rok 2014	18	14	4	0	4	8	6
Rok 2015	16	12	4	2	3	9	2
Rok 2016	12	6	6	0	0	8	4

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sośnie.

Z powyższych informacji wynika, że na terenie Powiatu Sępoleńskiego sprawcami przemocy w rodzinie są głównie mężczyźni, którzy stanowią ok. 90% wszystkich sprawców objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, natomiast kobiety stanowią zaledwie ok. 10% sprawców przemocy. Jednocześnie osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie na terenie Powiatu Sępoleńskiego są głównie kobiety, które stanowią ok. 80% wszystkich ofiar objętych procedurą „Niebieskiej Karty”, natomiast mężczyźni stanowią zaledwie ok. 20% ofiar przemocy w rodzinie objętych procedurą „Niebieskiej Karty”.

1.5 Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołów Interdyscyplinarnych na terenie Powiatu Sępoleńskiego, ze względu na prowadzone postępowanie.

Tabela 14. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego, działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, ze względu na prowadzone postępowanie, w latach 2013 – 2016.

Liczba „Niebieskich Kart” ogółem z danego roku		Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
W tym:	postępowanie wszczęte	61	49	47	42
	stwierdzone	98	71	61	58
	zakończone	56	53	47 w tym: 2015r. – 22	37 w tym: 2016r. – 17

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Kraj.

Tabela 15. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego, działającego przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Więcborku, ze względu na prowadzone postępowanie, w latach 2013 – 2016.

Liczba „Niebieskich Kart” ogółem z danego roku		Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016 do 16.12.2016r.
		71	57	64	61
W tym:	postępowanie wszczęte	44	47	41	43
	stwierdzone	70	57	64	60
	zakończone	50 w tym: 2011r. – 2 2012r. - 35	55 w tym: 2011r. – 1 2012r. – 9 2013r. – 25	47 w tym: 2012r. – 1 2013r. – 4 2014r. - 24	39 w tym: 2014r. – 3 2015r. - 19

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku.

Tabela 16. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego, działającego przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim, ze względu na prowadzone postępowanie, w latach 2013 – 2016.

Liczba „Niebieskich Kart” ogółem z danego roku		Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
		35	21	21	13
W tym:	postępowanie wszczęte	19	7	8	9
	stwierdzone	34	35	18	17
	zakończone	6	20	19	7

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Kraj.

Tabela 17. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarnego, działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sośnie, ze względu na prowadzone postępowanie, w latach 2013 – 2016.

Liczba „Niebieskich Kart” ogółem z danego roku		Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
		27	21	26	17
W tym:	postępowanie wszczęte	27	21	26	17
	stwierdzone	21	16	25	10
	zakończone	26	20	25	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sośnie.

Dane zawarte w powyższych tabelach pokazują, że liczba Niebieskich Kart, które wpływają do Zespołów Interdyscyplinarnych funkcjonujących na terenie Powiatu Sępoleńskiego maleje. Procedura ta pozwala na skuteczniejszą pomoc osobom dotkniętym przemocą.

1.6 Liczba rodzin z terenu Powiatu Sępoleńskiego, z problemem alkoholowym, u których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”.

Tabela 18. Liczba rodzin z terenu gminy Sępólno Krajeńskie, z problemem alkoholowym, u których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”, w latach 2013 – 2016.

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Ilość rodzin	39	46	51	43
Ilość rodzin z problemem alkoholowym	30	32	40	37

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Kraj.

Tabela 19. Liczba rodzin z terenu gminy Więcbork, z problemem alkoholowym, u których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”, w latach 2013 – 2016.

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016 do 16.12.2016r.
Ilość rodzin	44	47	41	43
Ilość rodzin z problemem alkoholowym	33	39	36	31

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku.

Tabela 20. Liczba rodzin z terenu gminy Kamień Krajeński, z problemem alkoholowym, u których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”, w latach 2013 – 2016.

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Ilość rodzin	24	15	16	12
Ilość rodzin z problemem alkoholowym	16	12	13	10

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Kraj.

Tabela 21. Liczba rodzin z terenu gminy Sośno, z problemem alkoholowym, u których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”, w latach 2013 – 2016.

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Ilość rodzin	20	17	15	12
Ilość rodzin z problemem alkoholowym	14	9	13	8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sośnie.

1.7 Formy podjętych działań przez ośrodki pomocy społecznej funkcjonujące na terenie

Powiatu Sępoleńskiego.

Tabela 22. Formy podjętych działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, w latach 2013 – 2016.

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Wniosek o wgląd w sytuację rodziny	1	4	2	2
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	0	2	2	4
Wniosek do prokuratury	0	1	4	8
Wniosek o leczenie psychiatryczne bez zgody	1	0	0	1
Pismo do kuratora	1	1	0	0
Liczba odebranych dzieci z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	0	9	3	10
Odseparowanie ofiar od sprawcy przemocy – liczba osób	0	3	2	3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Ośrodka Pomocy Społecznej w Sępólnie Kraj.

Tabela 23. Formy podjętych działań przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku, w latach 2013 – 2016.

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Wniosek o wgląd w sytuację rodziny	2	0	2	0
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	4	4	3	4
Wniosek do prokuratury	0	0	0	0
Wniosek o leczenie psychiatryczne bez zgody	1	1	1	0
Pismo do kuratora	0	4	4	2
Liczba odebranych dzieci z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	0	0	1	1
Odseparowanie ofiar od sprawcy przemocy – liczba osób	1	2	4	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Więcborku.

Tabela 24. Formy podjętych działań przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim, w latach 2013 – 2016.

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Wniosek o wgląd w sytuację rodziny	2	4	0	2
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	3	2	2	1
Wniosek do prokuratury	1	2	1	0
Wniosek o leczenie psychiatryczne bez zgody	1	0	0	1
Pismo do kuratora	1	0	0	0
Liczba odebranych dzieci z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	1	0	4	0
Odseparowanie ofiar od sprawcy przemocy – liczba osób	2	3	1	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kamieniu Kraj.

Tabela 25. *Formy podjętych działań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sośnie, w latach 2013 – 2016.*

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Wniosek o wgląd w sytuację rodziny	0	1	2	1
Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa	0	0	0	0
Wniosek do prokuratury	0	0	0	0
Wniosek o leczenie psychiatryczne bez zgody	0	0	0	0
Pismo do kuratora	0	0	0	0
Liczba odebranych dzieci z art. 12 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie	0	0	2	0
Odseparowanie ofiar od sprawcy przemocy – liczba osób	0	0	0	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sośnie.

2. Dane z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim.

2.1. Liczba interwencji podejmowanych przez Policję.

Na podstawie danych uzyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim, interwencje domowe policji w Powiecie Sępoleńskim przedstawia się następująco:

Tabela 26. *Liczba interwencji podejmowanych przez Policję w latach 2013 – 2016.*

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Liczba wszystkich interwencji	2.569	2.838	2.848	2.572
Liczba przeprowadzonych interwencji domowych	581	475	568	457
Liczba osób zatrzymanych do wytrzeźwienia w PDOZ KPP Sępólno Kraj.	171	63	145	111

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

2.2. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart”

Tabela 27. *Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” w latach 2013 – 2016.*

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016 do 30.11.2016 r.
Liczba sporządzonych Niebieskich Kart	203	148	152	126

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

2.3. Liczba przestępstw.

Tabela 28. *Liczba przestępstw na terenie Powiatu Sępoleńskiego w latach 2013 – 2016.*

	Rok 2013	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016
Liczba wszystkich przestępstw	839	744	590	475
Liczba przestępstw związanych z przemocą w rodzinie	22	10	16	18

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

2.4. Liczba sprawców przemocy

Tabela 29. Liczba sprawców przemocy w rodzinie w latach 2013 – 2016.

Rok	Sprawcy przemocy w rodzinie			
	Ogółem	w tym:		
		Kobiety	Mężczyźni	Nieletni
2013	203	17	211	0
2014	148	5	143	0
2015	153	14	139	0
2016 do 30.11.2016 r.	126	9	116	1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

Tabela 30. Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu w latach 2013 – 2016.

Rok	Sprawcy przemocy w rodzinie			
	Ogółem	w tym:		
		Kobiety	Mężczyźni	Nieletni
2013	163	13	150	0
2014	113	3	110	0
2015	135	11	124	0
2016 do 30.11.2016 r.	104	2	102	0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

Tabela 31. Liczba wystosowanych wniosków o zastosowanie środka zapobiegawczego wobec sprawcy przemocy w rodzinie, w latach 2013 – 2016.

Wyszczególnienie	Liczba wystosowanych wniosków o zastosowanie środka zapobiegawczego wobec sprawcy przemocy w postaci:		
	Dozoru policyjnego	Opuszczenia lokalu mieszkalnego zajmującego wspólnie z pokrzywdzonym	Tymczasowego aresztowania
2013	6	1	0
2014	4	2	1
2015	2	1	1
2016 do 30.11.2016 r.	4	2	2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Komendy Powiatowej Policji w Sępólnie Krajeńskim

Jak wynika z powyższego zestawienia, można stwierdzić, że na przestrzeni 4 ostatnich lat (tj. 2013–2016) policja w toku prowadzenia czynności służbowych założyła łącznie 629 egzemplarzy Niebieskich Kart. Głównym powodem stosowania przemocy wobec osób najbliższych było nadużywanie alkoholu. Jednocześnie powyższe informacje, wskazują na tendencję nieznacznie malejącej liczby sporządzanych „Niebieskich Kart”.

3. Dane uzyskane w ramach realizacji projektu „LEPSZA PRZYSZŁOŚĆ – BEZ PRZEMOCY” realizowanego przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku.

W 2016 r. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie pozyskało środki w ramach Programu Osłonowego Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej „Wspieranie Jednostek Samorządu Terytorialnego w Tworzeniu Systemu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie” na rok 2016, na realizację projektu, który skierowany był do uczniów, rodziców i nauczycieli Gimnazjum im. Polskich Noblistów w Więcborku. Projekt uzyskał uznanie Ministerstwa i został najwyżej oceniony ze wszystkich projektów w Polsce. Wartość projektu wynosiła 30.567,48zł, w tym środki z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej wynosiły 24.400zł, środki własne powiatu 6.167,48zł.

Celem projektu był rozwój działań profilaktycznych, mających na celu podniesienie świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy w rodzinie. Zajęcia dla uczniów, rodziców i nauczycieli odbywały się od września 2016 r. do listopada 2016 r. i były prowadzone przez 3 terapeutów. W ramach projektu zostały przeprowadzone badania ankietowe, w miesiącu wrześniu 2016 r., które miały na celu określenie skali zjawiska przemocy na terenie szkoły oraz w miesiącu grudniu 2016 r. w celu sprawdzenia w jakim stopniu uczniowie poszerzyli swoją wiedzę na temat przemocy.

Poniżej przedstawiono wyniki odpowiedzi na poszczególne pytania zawarte w ankietach.

BADANIA ANKIETOWE –WSTĘPNE, WRZESIEŃ 2016 W KLASACH I-III

1. Płeć:

kobiety: 101

mężczyźni: 96

2. Przemoc to:

brak odpowiedzi: 18

pozostali ankietowani udzielili następujących odpowiedzi: znęcanie się psychiczne i fizyczne, bicie, użycie siły przeciwko innej osobie, krzywdzenie innych ludzi, sprawianie krzywdy innym ludziom, wyzywanie, gwałty, grożenie komuś, znęcanie się nad innym człowiekiem, agresja wobec rówieśników, wyzywanie, krzyk, sprawianie smutku innej osobie, zło, niebezpieczeństwo, używanie siły fizycznej przeciwko innej osobie, napadanie, okaleczanie, sprawianie komuś bólu, znęcanie się fizyczne nad osobą słabszą, popychanie, wyśmiewanie się, przezywanie, grożenie, kiedy rodzic bije dziecko, bicie, czyli zajście aż za daleko w decyzjach, karach, jak ktoś kogoś bije i nie możemy nic z tym zrobić, atakowanie drugiej osoby bez powodu, nękanie, naśmiewanie, co może być powodem próby samobójczej lub odizolowaniem się od ludzi mówienie do kogoś w taki sposób, że czuje się bezsilny, nie radzenie sobie ze swoimi problemami, co przekształca się w agresję, szantaż.

3. Czy wiesz jak, gdzie szukać pomocy, gdy jesteś ofiarą przemocy, lub widzisz krzywdę bliskich?
- tak: 183 osoby
nie: 13 osób
brak odpowiedzi: 1 osoba
4. Czy kiedykolwiek byłeś/-eś ofiarą przemocy?
- tak: 79
nie: 116
brak odpowiedzi: 1 osoba
5. Kto najczęściej zachowuje się agresywnie wobec Ciebie?
- matka: 7
ojciec: 3
koledzy w szkole: 67
koledzy na podwórku: 9
rodzeństwo: 26
inne osoby: 16
brak odpowiedzi: 58 osób
6. Jeśli kiedykolwiek zdarzyło Ci się być ofiarą zachowań agresywnych, zaznacz wszystkie, których doświadczyłeś/-eś:
- przezywanie, wyśmiewanie: 113
obgadywanie: 116
izolowanie: 14
zamykanie w pomieszczeniach: 12
bicie: 39
kopanie: 32
popychanie: 25
grożenie, zastraszanie: 34
okradanie: 12
wymuszanie pieniędzy: 5
napastowanie seksualne: 8
niszczenie rzeczy należących do koleżanek/kolegów: 13
niszczenie sprzętu, czy przedmiotów należących do wyposażenia szkoły: 6
nie zdarzyło mi się być ofiarą zachowań agresywnych: 46
bez odpowiedzi: 5

7. Jeśli byłeś/-eś ofiarą powyższych zdarzeń, to poinformowałeś o tym:

dyrektora szkoły: 4
wychowawcę Twojej klasy: 43
nauczyciela: 25
rodziców: 52
rodzeństwo: 13
innych kolegów: 41
nikogo nie poinformowałem: 51
inne osoby: 2
bez odpowiedzi: 23

8. Czy ktoś pomógł Ci, gdy byłeś/-eś ofiarą przemocy?

tak: 82
nie: 28
nie byłem/-em ofiarą przemocy: 67
bez odpowiedzi: 8

9. Jeśli tak to kto?

nauczyciel: 21
rodzice: 28
rodzeństwo: 9
inni koledzy: 56
inne osoby: 8 w tym kuzynka, przyjaciółka, psycholog
bez zaznaczenia: 109

10. Czy kiedykolwiek zdarzyło Ci się być świadkiem zachowań agresywnych wobec innych?

tak: 166
nie: 25
bez odpowiedzi: 11

11. Jeśli tak, to gdzie miało to miejsce?

dom: 5
szkoła: 130
podwórko: 40
inne miejsca: 22 w tym miasto, plaża, ulica, internet, boisko, plac zabaw
bez odpowiedzi: 16

12. Gdzie najczęściej Twoim zdaniem występuje przemoc?

dom: 18
szkoła: 121

podwórko: 26

internet: 71

inne miejsca: 9 w tym ulica przy szkole, stadiony, las, park

bez odpowiedzi: 8

13. Na widok przemocy masz poczucie:

obojętności: 22

smutku: 86

bawi Cię czyjaś krzywda: 10

czujesz złość: 84

bez odpowiedzi: 7

14. Jak myślisz, w jakich miejscach w szkole spotykasz się z przemocą?

sala lekcyjna: 6

korytarze: 123

boisko: 73

szatnia: 57

toaleta: 52

w drodze do szkoły / ze szkoły: 17

inne: 2 (przed szkołą)

nie spotykam się z przemocą w szkole: 39

bez odpowiedzi: 6

15. Czy kiedykolwiek zachowałeś/-eś się wobec kogoś agresywnie?

tak : 83

nie: 108

bez odpowiedzi: 4

16. Jeśli byłąbyś/-byłbyś ofiarą zachowania agresywnego, to kogo pierwszego poinformowałbyś o tym zdarzeniu?

dyrektor szkoły: 13

wychowawca mojej klasy: 54

nauczyciel: 27

rodzice: 57

rodzeństwo: 11

inni koledzy: 27

inne osoby: 4 w tym przyjaciel, pedagog szkolny, telefon zaufania

nikogo bym nie poinformował: 27

bez odpowiedzi: 11

BADANIA ANKIETOWE – PODSUMOWUJĄCE, GRUDZIEŃ 2016 W KLASACH I-III

1. Płeć:

kobieta: 104

mężczyzna: 100

2. Przemoc to:

bicie, robienie krzywdy drugiemu, znęcanie się nad młodszymi, słabszymi, nieodpowiednie wykorzystanie swojej siły, znęcanie się fizyczne i psychiczne, gwałty, nękanie, molestowanie, zmuszanie kogoś do robienia czegoś wbrew jego woli, używanie siły fizycznej i psychicznej, agresji słownej, nieposzanowanie do innych, atakowanie innych, wyśmiewanie, przemoc jest zła i należy jej zapobiegać, przemoc jest zła i w żaden sposób nie rozwiązuje problemów

3. Czy projekt „Lepsza przyszłość – bez przemocy” spełnił Twoje oczekiwania?

tak: 115

nie: 89

4. Czy uważasz, że zajęcia w ramach projektu zwiększyły Twoją świadomość na temat przemocy?

tak: 137

nie: 67

5. Najbardziej na zajęciach podobało mi się?

praca zespołowa, rozmowy przy sporządzaniu plakatów, szczere rozmowy, powiedziane już było to, co wiem, podobało mi się to, że osoba która prowadziła zajęcia mówiła o wszystkim otwarcie, nie obawiała się nawet opowiedzieć o pewnym fragmencie swojej historii, podobało mi się to, że terapeuta mówił, jak się zachować kiedy komuś dzieje się krzywda, jak zapobiec przemocy, historie opowiadane przez terapeutę, które wydarzyły się naprawdę, stosunek terapeuty do uczniów – miał pojęcie na temat tego co robi, integracja z klasą i otwarte rozmowy o przemocy, praca zespołowa, wiele przydatnych informacji przekazanych w zrozumiały i ciekawy sposób, rozmowy o problemach, zajęcia same w sobie podobały mi się, ale nie podobało mi się to, że moja klasa nie potrafiła się zachować.

6. Czy podobała Ci się forma prowadzenia zajęć?

tak: 173

nie: 31

7. Czy chciałabyś/chciałbyś więcej tego typu zajęć?

tak: 167

nie: 37

8. Czy wiesz jak, gdzie szukać pomocy, gdy jesteś ofiarą, przemocy, lub widzisz krzywdę bliskich?

tak: 190

nie: 14

9. Jeśli byłąbyś/-byłbyś ofiarą przemocy, to kogo pierwszego poinformowałbyś o tym zdarzeniu?

dyrektor szkoły: 13
wychowawca mojej klasy: 60
nauczyciel: 28
rodzice: 98
rodzeństwo: 26
inni koledzy: 39
inne osoby: 20 w tym dorosłego, pedagoga, księdza
nikogo bym nie poinformował: 14
bez odpowiedzi: 1

10. Jeśli byłąbyś/-byłbyś świadkiem przemocy, to kogo pierwszego poinformowałbyś o tym zdarzeniu?

dyrektor szkoły: 36
wychowawca mojej klasy: 88
nauczyciel: 84
rodzice: 38
rodzeństwo: 16
inni koledzy: 32
inne osoby: 18 w tym kogoś dorosłego, kto byłby w pobliżu, policję,
nikogo bym nie poinformował: 17
bez odpowiedzi : 1

Analizując powyższe ankiety możemy stwierdzić, że szkoła jest jednym z miejsc, w którym występuje przemoc. Ponad 40% ankietowanych przyznało, że byli ofiarami przemocy. Najczęściej ankietowani byli ofiarami agresji w szkole tj. w 36%, pozostały procent to: rodzeństwo w 14%, inne osoby w 9%, koledzy na podwórku w 5%, matka w 4% i ojciec w 2%. Najczęściej uczniowie doznawali przemocy słownej, takiej jak np.: obgadywanie, przezywanie, wyśmiewanie, grożenie, zastraszanie. Potwierdzone następstwa długotrwałego i wysokiego poziomu agresji słownej to m.in.: depresja, niska samoocena, stosowanie przemocy w relacjach rówieśniczych, zachowania przestępcze.

Niepokojące jest to, że aż 82% ankietowanych odpowiedziało, że byli świadkiem zachowań agresywnych wobec innych i najczęściej miało to miejsce w szkole. Jednocześnie młodzież wymieniła inne miejsca, gdzie ich zdaniem występuje przemoc: Internet, podwórko, dom, ulica, stadiony, las, park.

Świadkowie przemocy, tym bardziej dzieci mogą czuć się bezsilni i zastraszeni, mogą przeżywać niepokój i dezorientację. Natomiast, gdy po latach dopiero dowiadują się o dramatycznych dla ofiary konsekwencjach przemocy rówieśniczej, odczuwają poczucie winy, niezadowolenie i mają pretensje do siebie, że nie reagowali na przemoc. Świadkowie uczą się milczeć, odwracać wzrok, uczą się bezradności. W przyszłości ciężiej jest im reagować w trudnych sytuacjach, kształtuje się więc bierna postawa wobec życiowych trudności. Długotrwałym skutkiem bycia świadkiem przemocy może być obniżenie poczucia odpowiedzialności, nieumiejętność współpracy oraz trudności w rozwiązywaniu konfliktów.

Jak wynika z przeprowadzonych rozmów z uczestnikami projektu oraz badań ankietowych, realizacja projektu przyczyniła się do zwiększenia świadomości społecznej dotyczącej zagrożeń płynących z przemocy w rodzinie, poszerzenia wiedzy na temat skutków przemocy w rodzinie, zapobiegania powielaniu złych wzorców rodzinnych i środowiskowych, propagowania prawidłowych wzorców rodzicielskich. Uczniowie, rodzice oraz nauczyciele zostali zapoznani z podstawowymi zagadnieniami dotyczącymi zjawiska przemocy, jej źródeł, sposobów zapobiegania oraz metod radzenia sobie z nią, zwiększenia umiejętności radzenia sobie w sytuacjach kryzysowych. Uświadamiania uczniom i rodzinom odpowiedzialności moralnej oraz prawnej za agresywne zachowania, poprawiania relacji interpersonalnych, ćwiczenia umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z negatywnymi emocjami, stresem oraz przemocą z zewnątrz. Uczniowie, nauczyciele oraz rodzice zostali zapoznani również z obowiązującymi procedurami dotyczącymi reagowania w sytuacji kryzysowej, umożliwienia uczniom uczestnictwa w różnorodnych zajęciach poświęconych przeciwdziałaniu przemocy, ćwiczenia umiejętności rozwiązywania konfliktów, radzenia sobie z negatywnymi emocjami, obniżenie zachowań antyspołecznych wśród uczniów szkół gimnazjalnych, kształtowanie postaw empatii, reagowania na akt przemocy.

III. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia".

Osoby doznające przemocy, świadkowie przemocy oraz osoby poszukujące informacji na temat zjawiska i sposobów przeciwdziałania przemocy w rodzinie mogą skorzystać z pomocy Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie "Niebieska Linia". Placówka ta jest prowadzona przez Stowarzyszenie "Niebieska Linia" na zlecenie Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA). Można skontaktować się telefonicznie oraz e-mailowo. Oferuje pomoc psychologiczną i prawną osobom doznającym przemocy i świadkom przemocy w rodzinie. Pomoc udzielana jest w języku polskim, angielskim, rosyjskim oraz migowym. Podejmuje również działania polegające na kontakcie z lokalnymi instytucjami w celu udzielenia pomocy osobom, które tego potrzebują oraz interwencje wobec osób skazanych za przestępstwo z użyciem przemocy i/lub groźby karalnej wobec osoby najbliższej. Od 1 stycznia 2017 roku

Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” rozszerzyło swoją działalność. Obecnie Ogólnopolski Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie pracuje przez całą dobę. Zmianie uległ także numer telefonu - aktualny numer to 800 120 002.⁵

IV. Zasoby instytucjonalne w Powiecie Sępoleńskim.

Na terenie Powiatu Sępoleńskiego funkcjonują następujące instytucje, których działanie związane jest ze zjawiskiem przemocy w rodzinie:

- 1) Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku, które wykonuje między innymi zadania powiatu w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 2) ośrodki pomocy społecznej, tj. w Więcborku, Sępólnie Krajeńskim, Kamieniu Krajeńskim, Sośnie, przy których funkcjonują Zespoły Interdyscyplinarne, które wykonują zadania gminy z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności polegające na: tworzeniu gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną, tworzeniu gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, prowadzeniu poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie;
- 3) Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sępólnie Krajeńskim, udzielająca pomocy psychologiczno – pedagogicznej dzieciom, młodzieży oraz rodzicom między innymi poprzez: wspomaganie wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży, efektywności uczenia się, nabywania i rozwijania umiejętności negocjacyjnego rozwiązywania konfliktów i problemów oraz innych umiejętności z zakresu komunikacji społecznej, problematyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- 4) Komenda Powiatowa Policji w Sępólnie Krajeńskim oraz Posterunek Policji w Więcborku, których podstawowymi zadaniami są m.in. ochrona bezpieczeństwa i porządku publicznego, wykrywanie przestępstw i wykroczeń oraz ściganie ich sprawców, w tym prowadzenie interwencji w przypadku występowania przemocy w rodzinie, prowadzenie działań prewencyjnych wobec sprawców, zapewnienie ofiarom doraźnego bezpieczeństwa;

⁵ <http://www.mpips.gov.pl/przeciwdzialanie-przemocy-w-rodzinie-nowa/ogolne/komunikaty/wazne-zmiany-w-pogotowiu-niebieska-linia/> 11.01.2017 r., godz. 13.00

- 5) jednostki poradnictwa specjalistycznego działające przy ośrodkach pomocy społecznej oraz przy PCPR na terenie powiatu, tj. Punkt Poradnictwa Specjalistycznego w Więcborku dla Mieszkańców Powiatu Sępoleńskiego, Punkt Interwencji Kryzysowej w Więcborku, Punkt Interwencji Kryzysowej w Sępólnie Krajeńskim, Punkt Konsultacyjny ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przemocy w Rodzinie w Sośnie, Gminny Ośrodek Wsparcia w Kamieniu Krajeńskim. Oferowany rodzaj świadczonego poradnictwa to konsultacje prawne, psychologiczne, pedagogiczne, socjalne, rodzinne, psychoterapia z zakresu leczenia uzależnień, a także terapia rodzinna;
- 6) 4 gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych tj. w Więcborku, w Sępólnie Kraj., w Kamieniu Kraj. oraz w Sośnie, których podstawowym zadaniem jest prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu, a w szczególności zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla takich osób;
- 7) Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Tucholi z siedzibą w Sępólnie Krajeńskim, kuratorzy sądowi prowadzą sądowe postępowania wykonawcze między innymi wobec sprawców przemocy skazanych na kary nieizolacyjne, a także sprawują nadzory nad rodzinami, w których występuje przemoc w formie zaniedbania.

Priorytetowymi kierunkami interwencji w zakresie działań podejmowanych przez w/w instytucje w zakresie realizacji działań na rzecz przeciwdziałania przemocy jest tworzenie i rozwijanie spójnego systemu zapobiegania i zwalczania przemocy w rodzinie oraz pomoc rodzinom uwikłanym w zjawisku przemocy. Stworzenie systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, opartego na współpracy różnych podmiotów ma na celu zwiększenie efektywności działań zmierzających do niwelowania tego niepożądanego zjawiska. Na terenie Powiatu Sępoleńskiego nie funkcjonuje ośrodek wsparcia dla ofiar przemocy w rodzinie, ale w tym zakresie powiat współpracuje ze Specjalistycznym Ośrodkiem Wsparcia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie w Tucholi.

V. Analiza Swot

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ol style="list-style-type: none"> 1. Dobra współpraca międzyinstytucjonalna. 2. Dostosowująca się kadra specjalistów – przedstawiciele różnych instytucji. 3. Wysoka świadomość problemu przemocy w rodzinie wśród kręgu podmiotów działających w tym obszarze. 4. Uregulowania prawne. 5. Procedura „Niebieskiej Karty”. 6. Dostępność darmowych usług prawnych. 7. Działania profilaktyczne. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Trudność w odseparowaniu sprawców przemocy od ofiar. 2. Brak miejsc oferujących pomoc ofiarom przemocy w rodzinie. 3. Zbyt małe zainteresowanie programami korekcyjno-edukacyjnymi przez osoby stosujące przemoc w rodzinie. 4. Brak przymusu do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych (np. w wyrokach sądu). 5. Zjawisko przemocy jest silnie utrwalone w obyczajowości poprzez mity i stereotypy. 6. Niski poziom świadomości społeczeństwa o zachowaniach, działaniach oraz skutkach przemocy.
SZANSE	ZAGROŻENIA
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zmiany prawne, które pozwolą na skuteczniejsze przeciwdziałania przemocy w rodzinie. 2. Możliwość pozyskiwania zewnętrznych środków finansowych z różnych źródeł w tym z UE. 3. Kampanie i programy informacyjne oraz edukujące mające wpływ na wzrost świadomości społeczeństwa na temat przemocy. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Poczucie bezkarności u sprawców przemocy w rodzinie. 2. Stereotypy dotyczące przemocy. 3. Bezradność i brak chęci w uzyskaniu pomocy i wsparcia przez rodziny zagrożone przemocą. 4. Bierność osób będących świadkami przemocy. 5. Niewystarczająca wiedza społeczeństwa o miejscach, w których można znaleźć pomoc. 6. Negatywne wzorce zachowań.

VI. Założenia programu, cel główny, cele szczegółowe, działania, termin realizacji, wskaźniki.

Założenia Programu są spójne z założeniami Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i jednocześnie powiązane z lokalnymi potrzebami.

Celem głównym programu jest zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie w Powiecie Sępoleńskim. Określono cztery podstawowe obszary – cele szczegółowe, zawierające działania, terminy realizacji oraz wskaźniki.

Cele szczegółowe:

- 1. Profilaktyka i edukacja społeczna.**
- 2. Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy.**
- 3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.**
- 4. Podnoszenie kwalifikacji różnych grup zawodowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.**

1. Cel szczegółowy :

Profilaktyka i edukacja społeczna.

Profilaktyka i edukacja społeczna, poprzez podniesienie świadomości społecznej oraz zmianę postaw i stereotypów w zakresie zjawiska przemocy w rodzinie.

Działania:

- 1) Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa w zakresie zwiększenia świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- 2) Organizowanie kampanii, konferencji, szkoleń informacyjnych promujących życie rodzinne bez przemocy, prawidłowe zachowania i postawy.
- 3) Współpraca ze szkołami z terenu Powiatu Sępoleńskiego w celu organizowania zajęć profilaktycznych z zakresu przemocy.
- 4) Wspieranie działań społeczności lokalnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji:

2017-2022 – działanie ciągle

Wskaźniki:

- 1) Liczba wykonanych oraz przekazanych broszur, plakatów oraz ulotek dotyczących występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz informujących o możliwościach uzyskania wsparcia dla ofiar przemocy.
- 2) Liczba kampanii informacyjno – promocyjnych, konferencji, szkoleń na temat zjawiska przemocy w rodzinie.
- 3) Liczba wdrożonych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.
- 4) Liczba programów promujących prawidłowe metody wychowawcze oraz liczba prelekcji i pogadanek dla rodziców.

2. Cel szczegółowy:

Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy.

Działania:

- 1) Wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”;
- 2) Udzielenie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc;
- 3) Zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy;

- 4) Zapewnienie schronienia dzieciom, będącymi ofiarami przemocy poprzez m.in. umieszczenie u najbliższej rodziny, w rodzinach zastępczych, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.

Termin realizacji:

2017-2022 – działanie ciągłe

Wskaźniki:

- 1) Liczba założonych „Niebieskich Kart”;
- 2) Liczba procedur zakończonych na skutek ustania przemocy w rodzinie;
- 3) Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie;
- 4) Liczba osób, którym zapewniono schronienie;
- 5) Liczba dzieci, którym zapewniono bezpieczne schronienie.

3. Cel szczegółowy :

Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.

Działania:

- 1) Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie;
- 2) Zastosowanie i motywowanie sprawców przemocy do podjęcia udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych;
- 3) Udzielanie informacji sprawcom przemocy o konsekwencjach prawnych za stosowanie przemocy w rodzinie;
- 4) Kierowanie wniosków na GKRPA wobec osób nadużywających alkohol;
- 5) Kierowanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk;
- 6) Występowanie do sądu w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie o zobowiązanie sprawcy do opuszczenia mieszkania.

Wskaźniki:

- 1) Liczba założonych „Niebieskich Kart”;
- 2) Liczba sprawców przemocy skierowanych do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych;
- 3) Liczba sprawców przemocy, którzy wyrazili zgodę na udział w programach korekcyjno-edukacyjnych i w nich uczestniczyli;
- 4) Liczba wdrożonych programów korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy;
- 5) Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno-edukacyjnych poprzez monitorowanie sytuacji rodzin sprawców przemocy;
- 6) Liczba wniosków do GKRPA;
- 7) Liczba złożonych zawiadomień z art. 207 kk;
- 8) Liczba wniosków do sądu z art. 11a.

4. Cel szczegółowy :

Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji różnych grup zawodowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Działania:

- 1) Organizowanie konferencji, szkoleń, spotkań merytorycznych na temat przemocy w rodzinie;
- 2) Zapewnienie możliwości udziału pracownikom w dostępnej ofercie szkoleniowej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Termin realizacji:

2017-2022 – działanie ciągłe

Wskaźniki:

- 1) Liczba zrealizowanych szkoleń, konferencji, spotkań.
- 2) Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, konferencjach, spotkaniach.

VII. Realizatorzy i współrealizatorzy programu.

„Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie” ma charakter długofalowy. Będzie realizowany przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku przy współpracy z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, samorządami lokalnymi, policją, oświatą, służbą zdrowia, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, organizacjami pozarządowymi i innymi instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

VIII. Źródła finansowania programu.

Środki finansowe na działania zaplanowane w Powiatowym Programie Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2022 mogą pochodzić z:

- 1) budżetu Powiatu Sępoleńskiego (w tym budżetu jednostek organizacyjnych powiatu);
- 2) środki pozyskiwane z innych źródeł;
- 3) środki podmiotów uczestniczących w realizacji zadań programu.

IX. Monitoring i ewaluacja programu.

Monitoring oraz ewaluacja programu będzie prowadzona corocznie przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sępólnie Krajeńskim z siedzibą w Więcborku przy wykorzystaniu informacji od pozostałych realizatorów programu. Informacje o realizacji programu będą przedkładane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie Radzie Powiatu w Sępólnie Krajeńskim, w ramach corocznego sprawozdania z działalności PCPR.

X. Harmonogram realizacji programu.

Cele do realizacji	Działania	Wskaźniki	Realizator	Termin realizacji	Źródło finansowania
1. Profilaktyka i edukacja społeczna.	<p>1) Poszerzenie wiedzy ogółu społeczeństwa w zakresie zwiększenia świadomości na temat zjawiska przemocy w rodzinie.</p> <p>2) Organizowanie kampanii, konferencji, szkoleń informacyjnych promujących życie rodzinne bez przemocy, prawidłowe zachowania i postawy.</p> <p>3) Współpraca ze szkołami z terenu Powiatu Sępoleńskiego w celu organizowania zajęć profilaktycznych z zakresu przemocy.</p> <p>4) Wspieranie działań społeczności lokalnych na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>1) Liczba wykonanych oraz przekazanych broszur, plakatów oraz ulotek dotyczących występowania zjawiska przemocy w rodzinie oraz informujących o możliwościach uzyskania wsparcia dla ofiar przemocy.</p> <p>2) Liczba kampanii informacyjno – promocyjnych, konferencji, szkoleń na temat zjawiska przemocy w rodzinie.</p> <p>3) Liczba wdrożonych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży.</p> <p>4) Liczba programów promujących prawidłowe metody wychowawcze oraz liczba prelekcji i pogadanek dla rodziców.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – powiatowe centrum pomocy rodzinie; – ośrodki pomocy społecznej; – zespoły interdyscyplinarne; – gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych; – organizacje pozarządowe; – poradnia psychologiczno – pedagogiczna; – oświata; – służba zdrowia; – policja. 	2017 - 2022	<p>Budżet samorządu</p> <ul style="list-style-type: none"> - powiatu - gmin - środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych

2. Zapewnienie pomocy osobom doświadczającym przemocy.	<p>1) Wdrażanie procedury „Niebieskiej Karty”</p> <p>2) Udzielenie pomocy rodzinom, w których występuje przemoc</p> <p>3) Zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy</p> <p>4) Zapewnienie schronienia dzieciom, będącymi ofiarami przemocy poprzez m.in. umieszczenie u najbliższej rodziny, w rodzinach zastępczych, w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.</p>	<p>1) Liczba założonych „Niebieskich Kart”</p> <p>2) Liczba procedur zakończonych na skutek ustania przemocy w rodzinie</p> <p>3) Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu przemocy w rodzinie</p> <p>4) Liczba osób, którym zapewniono schronienie</p> <p>5) Liczba dzieci, którym zapewniono bezpieczne schronienie.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – powiatowe centrum pomocy rodzinie; – ośrodki pomocy społecznej; – zespoły interdyscyplinarne; – oświata; – służba zdrowia; – organizacje pozarządowe; – policja, sąd, kuratorzy. 	2017- 2022	Budżet samorządu - powiatu - gmin - środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych
3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc w rodzinie.	<p>1) Interweniowanie oraz reagowanie właściwych służb na stosowanie przemocy w rodzinie</p> <p>2) Zastosowanie i motywowanie sprawców przemocy do podjęcia udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych.</p> <p>3) Udzielanie informacji sprawcom przemocy o</p>	<p>1) Liczba założonych „Niebieskich Kart”</p> <p>2) Liczba sprawców przemocy skierowanych do udziału w programach korekcyjno- edukacyjnych</p> <p>3) Liczba sprawców przemocy, którzy wyrazili zgodę na udział w programach korekcyjno-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – powiatowe centrum pomocy rodzinie; – ośrodki pomocy społecznej; – zespoły interdyscyplinarne; – gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych; – służba zdrowia; – organizacje 	2017 - 2022	Budżet samorządu - powiatu - gmin - środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych

	<p>konsekwencjach prawnych za stosowanie przemocy w rodzinie</p> <p>4) Kierowanie wniosków na GKRPA wobec osób nadużywających alkohol</p> <p>5) Kierowanie zawiadomień o podejrzeniu popełnienia przestępstwa z art. 207 kk</p> <p>6) Występowanie do sądu w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie o zobowiązanie sprawcy do opuszczenia mieszkania.</p>	<p>edukacyjnych i w nich uczestniczyli</p> <p>4) Liczba wdrożonych programów korekcyjno – edukacyjnych wobec sprawców przemocy.</p> <p>5) Badanie skuteczności programów oddziaływań korekcyjno- edukacyjnych poprzez monitorowanie sytuacji rodzin sprawców przemocy</p> <p>6) Liczba wniosków do GKRPA</p> <p>7) Liczba złożonych zawiadomień z art. 207 kk</p> <p>8) Liczba wniosków do sądu z art. 11a</p>	<p>pozarządowe;</p> <p>– policja, sąd, prokuratura.</p>		
<p>4. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji różnych grup zawodowych realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>1) Organizowanie konferencji, szkoleń, spotkań merytorycznych na temat przemocy w rodzinie.</p> <p>2) Zapewnienie możliwości udziału pracownikom w dostępnej ofercie szkoleniowej z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.</p>	<p>1) Liczba zrealizowanych szkoleń, konferencji, spotkań.</p> <p>2) Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, konferencjach, spotkaniach.</p>	<p>- powiatowe centrum pomocy rodzinie;</p> <p>- ośrodki pomocy społecznej;</p> <p>- zespoły interdyscyplinarne;</p> <p>- gminne komisje rozwiązywania problemów alkoholowych;</p> <p>- poradnia psychologiczno</p>	2017 - 2022	<p>Budżet samorządu</p> <p>- powiatu</p> <p>- gmin</p> <p>- środki pochodzące ze źródeł zewnętrznych</p>

			<ul style="list-style-type: none">- pedagogiczna;- służba zdrowia;- oświata;- organizacje pozarządowe;- policja, sąd, prokuratura.		
--	--	--	--	--	--

Spis tabel

Tabela 1. Liczba założonych Niebieskich Kart A, C, D w poszczególnych gminach w latach 2013 – 2016	11
Tabela 2. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w gminie Sępólno Kraj. w latach 2013 – 2016.....	11
Tabela 3. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w gminie Więcbork w latach 2013 – 2016	11
Tabela 4. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w gminie Kamień Krajeński w latach 2013 – 2016.....	12
Tabela 5. Instytucje wszczynające procedurę „Niebieskie Karty” w gminie Sośno w latach 2013 – 2016	12
Tabela 6. Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespoły Interdyscyplinarne w gminie Sępólno Krajeńskie w latach 2013 – 2016.....	13
Tabela 7. Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinary w gminie Więcbork w latach 2013 – 2016.	13
Tabela 8. Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinary w gminie Kamień Krajeński w latach 2013 – 2016.....	13
Tabela 9. Liczba sprawców przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinary w gminie Sośno w latach 2013 – 2016.	14
Tabela 10. Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinary w gminie Sępólno Krajeńskie w latach 2013 – 2016.....	14
Tabela 11. Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinary w gminie Więcbork w latach 2013 – 2016.	14
Tabela 12. Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinary w gminie Kamień Krajeński w latach 2013 – 2016.....	15
Tabela 13. Liczba ofiar przemocy objętych procedurą „Niebieskie Karty” przez Zespół Interdyscyplinary w gminie Sośno w latach 2013 – 2016.	15
Tabela 14. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarne, działającego przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, ze względu na prowadzone postępowanie, w latach 2013 – 2016.	15
Tabela 15. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarne, działającego przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Więcborku, ze względu na prowadzone postępowanie, w latach 2013 – 2016.....	16
Tabela 16. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarne, działającego przy Miejsko-Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim, ze względu na prowadzone postępowanie, w latach 2013 – 2016.	16
Tabela 17. Liczba Niebieskich Kart, które wpłynęły do Zespołu Interdyscyplinarne, działającego przy Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Sośnie, ze względu na prowadzone postępowanie, w latach 2013 – 2016.	16
Tabela 18. Liczba rodzin z terenu gminy Sępólno Krajeńskie, z problemem alkoholowym, u których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”, w latach 2013 – 2016.....	17
Tabela 19. Liczba rodzin z terenu gminy Więcbork, z problemem alkoholowym, u których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”, w latach 2013 – 2016.	17
Tabela 20. Liczba rodzin z terenu gminy Kamień Krajeński, z problemem alkoholowym, u których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”, w latach 2013 – 2016.....	17
Tabela 21. Liczba rodzin z terenu gminy Sośno, z problemem alkoholowym, u których została wszczęta procedura „Niebieskiej Karty”, w latach 2013 – 2016.	17

Tabela 22. Formy podjętych działań przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Sępólnie Krajeńskim, w latach 2013 – 2016.	18
Tabela 23. Formy podjętych działań przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Więcborku, w latach 2013 – 2016.	18
Tabela 24. Formy podjętych działań przez Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Kamieniu Krajeńskim, w latach 2013 – 2016.....	18
Tabela 25. Formy podjętych działań przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sośnie, w latach 2013 – 2016.	19
Tabela 26. Liczba interwencji podejmowanych przez Policję w latach 2013 – 2016.	19
Tabela 27. Liczba sporządzonych „Niebieskich Kart” w latach 2013 – 2016.	19
Tabela 28. Liczba przestępstw na terenie Powiatu Sępoleńskiego w latach 2013 – 2016.	19
Tabela 29. Liczba sprawców przemocy w rodzinie w latach 2013 – 2016.	20
Tabela 30. Liczba sprawców przemocy w rodzinie pod wpływem alkoholu w latach 2013 – 2016. ...	20
Tabela 31. Liczba wystosowanych wniosków o zastosowanie środka zapobiegawczego wobec sprawcy przemocy w rodzinie, w latach 2013 – 2016.....	20